

PRÁVO, PRÁVNÝ PREDPIS

Právo – súhrn všeobecne záväzných noriem. Základ právneho štátu je **ústava**, dôležitú úlohu v ňom majú **zákony**.

Znaky práva: a) **monizmus** – jeden právny systém platí pre všetkých

b) **štátne donútenie** – donucovacia moc štátu (sankcie za porušovanie práva)

c) **štátom stanovená forma** – právo má podobu zákona, vyhlášky, ...

Právna norma – jeden všeobecný **príkaz, zákaz** alebo **dovolenie** vyplývajúceho z právneho poriadku vrátane nástrojov a zmocnení k jeho dosiahnutiu alebo vymáhaniu. (štát nás môže donútiť k ich dodržiavaniu; sú zverejnené v Zbierke zákonov SR; záväzné pre všetkých)

Právny predpis - súhrn právnych noriem usporiadaných podľa istých kritérií (napr. Trestný zákon). Spravidla obsahuje niekoľko právnych noriem (zákon, vyhláška, ...) **Právny predpis = právne normy usporiadané do väčších celkov**

Právne odvetvie – skupina právnych predpisov (napr. Trestné právo)

Právny systém – jediný a záväzný pre všetkých, súhrn platných právnych predpisov každého štátu.

Odvetvia práva = skupina právnych predpisov

a) **medzinárodné právo**

b) **vnútroštátne právo** – verejné – odvetvia: ústavné (štátne), trestné, správne, finančné
-súkromné – princíp rovnosti – občianske, rodinné, obchodné právo

c) **prirodzené právo** – univerzálne – má ho každý človek, zaväzuje len na základe prirodzenosti

c) **kodifikované právo** – smeruje k vytvoreniu jednotných súborov právnych noriem

Vnútroštátne právo

a) **verejné**

- **štátne** – tvorba, postavenie a právomoc najvyšších štátnych orgánov, súdov, členenie štátu, podstatu ústavy
- **správne** – správa verejných vecí (zdravotníctvo, kultúra, školstvo, životné prostredie, ...)
- **finančné** – upravuje daňovú sústavu, clá, finančnú oblasť
- **trestné** – upravuje ho Trestný zákon (otázky trestného činu, priestupky, páchatelstvo, tresty, ...)

b) súkromné

- **rodinné** – otázky manželstva, rodinnej výchovy, práva a povinnosti manželov, rodičov, adopcie... Upravuje ho Zákon o rodine.
- **obchodné** – upravuje právne postavenie podnikateľov, ich činnosť, vzťahy...
- **občianske** – otázky vlastníckeho práva, zodpovednosť za škodu, dedenie, darovanie, poistenie... Upravuje ho Občiansky zákonník.